



Justiits- ja Digiministeerium

Teie: 23.04.2025 nr 17.1.1/25-0189/-2T

Meie: 20.05.2025 nr 5-1/21-2

**Siseministeeriumi arvamus uue EL-i
pilveandmetöötluste ja tehisintellekti
arendamise õigusakti avaliku konsultatsiooni
kohta**

Tulenevalt Riigikantselei resolutsioonist 4-2/25-00758, edastab Siseministeerium oma arvamuse Justiits- ja Digiministeeriumile seoses uue Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) pilveandmetöötluste ja tehisintellekti arendamise õigusakti avaliku konsultatsiooniga. Ülevaate koostasid Siseministeeriumi EL ja välissuhete osakond, sisejulgeoleku osakond ning digi- ja teabehaldusosakond. Valdkondade eest vastutab Siseministeeriumi kantsler Tarmo Miilits (tarmo.miilits@siseministeerium.ee).

Siseministeeriumi vaatest on Euroopa Komisjoni algatus pilvandmetöötluste ja tehisintellekti arendamise õigusakti osas oluline samm EL-i digitaristu ja tehnoloogilise iseseisvuse tugevdamisel. Rõhutame, et tehisintellekti rakendamine avalikus sektoris, sealhulgas sisejulgeoleku valdkonnas, vajab turvalist ja usaldusväärset pilvandmetöötluste infrastruktuuri. Planeeritava algatuse ulatus ja mõju vajab täiendavat analüüsi, eriti tehnoloogiliste lahenduste arendamise ja kasutamise vaates siseturvalisuses. Oluline on, et tulevase õigusakti rakendamine ei takistaks TAI võimekuse kasvu ja lahenduste arendamist ning kasutuselevõttu siseturvalisuses, kus vajadus nende järgi pidevalt kasvab. Samuti on oluline tagada tasakaal andmetega seotud turvalisuse ning privaatsuse teemades.

Andmekeskuste rajamise ja andmetöötlusvõimsuse suurendamine on kahtlemata vajalik, kuid peab arvestama küberturvalisuse ja andmekaitse põhimõtetega. Kuigi riikidevahelise koordineerimise tugevdamine võib aidata ühtlustada andmetöötluste lahendusi, on oluline, et liikmesriikidel säiliks paindlikkus ja võimalus riiklike eripäradega arvestamisel. Avalikus konsultatsioonis esitatud turvalisuse ja andmekaitse küsimused on käsitletud pigem üldsõnaliselt, kuigi need on valdkonna arengu seisukohalt kriitilise tähtsusega, mille tõttu soovime, et neile oleks pööratud suurem tähelepanu järgneva õigusakti väljatöötamisel. Samal viisil tuleks käsitleda füüsilist julgeolekut, sabotaaživastast kaitset, hübriidohtudele vastupanu ning andmete kättesaadavuse tagamist kriisiolukordades.

Kasutusjuhtumite turvakriitilisus vajab täpsemat edasist defineerimist ja riskihinnangut – millised teenused on strateegilise tähtsusega ja nõuavad kõrgendatud turvameetmeid (nt krüpteerimisstandardid, teenusekatkestuste taluvus, järelevalvemehhanismid). Avaliku ja erasektori rollijaotus tuleks samuti paremini läbi mõelda: kuidas tagada, et riiklikud

julgeolekuhuvid ei jää erainvestorite ärihuvide varju, nt andmekeskuste asukoha valikul ja arhitektuurilistel otsustel.

Esitatud poliitikavariantide mõjuanalüüs võiks olla selgem, tuues välja iga valiku võimalikud mõjud näiteks väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele, suurtarbijatele, avalikule sektorile või kodanikele. Samuti võiksid esineda riskide ja eeldatavate tulemuste võrdlused, et otsustajad ja huvirühmad saaksid teadlikumalt hinnata valikute sobivust.

Dokumenti võiks täiendada konkreetsemate seoste esiletoomisega teiste ELi strateegiatega (nt Euroopa roheleppe ja tehisintellekti määrusega), et tagada poliitikate omavaheline sidusus ja vältida dubleerimist. Täiendavad viited ja seoste selgitused aitaksid kaasa ka sellele, et algatus oleks läbipaistvam ning sidusrühmadele paremini mõistetav ja hinnatav.

Kokkuvõttes toetab Siseministeerium algatuse eesmärki, kuid rõhutab vajadust tasakaalustatud ja paindliku regulatsiooni järele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Miilits
kantsler

Katarina Budrik 6125144
katarina.budrik@siseministeerium.ee